

A HATÁRRENDESZETI ISMERETEK LAJSTROMA, A RENDSZEREZETT TUDÁS MEGŐRZÉSE

Áttekintés

A magyar Határőrség mint önálló rendvédelmi vagy rendészeti(?) szerv immáron közel hat éve – 2007. december 31-én – megszűnt, és feladatrendszere, szervezete, állománya 2008. január elsején beleolvadt a Rendőrségbe.⁴⁹⁸ A fúzió, integráció vagy egységesülés (ennek egzakt behatárolása ma is vitatott) következtében a határrendészeti rendeltetés „hangsúlyai” áthelyeződtek és a vezetői munka, a szakfeladatok, a tevékenységek, az eljárások eltolódtak az egyetemes rendészeti/rendőri irányba.

A Határőrség történelmi gyökerei az államalapítás időszakáig visszavezethetők.⁴⁹⁹ A megszüntetett Határőrség 62 éves múltja tekintett vissza azzal, hogy 1945. május 14-én a szovjet Vorosilov marsall indítványozta a Honvéd Vezérkarnál az államhatárok őrzésének megszervezését. A II. Világháború után a továbbszolgálók közül, illetve a sorozás újraindításával sikerült összeverbuválni a zászlóaljakra szervezett honvéd határvadászokat. Politikai fordulat után 1949-ben, Honvéd Határőrség néven, de még mindig a Honvédségen belül működött a szervezet, amelyet az ötvenes évek elején „átalárendeltek” az Államvédelmi Hatóságnak (ÁVH). A Határőrség erősítésére őrsők jöttek létre, s jellemző maradt továbbra is a katonai jelleg, a határvédelem. Az 1956-os forradalmat követően feloszlatták az ÁVH-t, és a Határőrség önállóvá vált szervezatként átkerült a Belügyminisztérium hatáskörébe. A Határőrség tevékenységét a legutóbbi három évtizedben a Magyar Népköztársaság államhatárának őrizetéről szóló 40/1974. (XI.1.) Minisztertanácsi rendelet, majd a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény határozta meg.

Az ezekben az évtizedekben is jellemzően változó politikai, gazdasági környezethez igazodva, más és más feladatrendszerrel, különböző munkamegosztási renddel, létszámmal, tagozódással, elhelyezkedéssel, „diszlokációval” végezte tevékenységét a szervezet. Elég csupán a szocialista államberendezkedésnek és a szövetségi kötelezettségeknek megfelelő totális határforgalom-ellenőrzésre, majd a „vasfüggöny” lebontására, vagy éppen az Európai Unióhoz és később a schengeni térséghez való csatlakozás miatt bekövetkezett változásokra utalnom. Az elmúlt években több dolgozat, értekezés, könyv jelent meg a Határőrség szerepvállalásának, tevékenységének, a politikai és gazdasági változások következményeinek elemzésével foglalkozva.⁵⁰⁰

⁴⁹⁸ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosításáról szóló 2007. évi XC. törvény 1. § (1) szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(1) A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: Rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása.”

⁴⁹⁹ Ld: Szent László II. törvénykönyve, vagy Könyves Kálmán I. törvénykönyve

⁵⁰⁰ Példálódzó jelleggel: Zsiga Tibor: A „vasfüggöny” és kora. Hanns Seidel Alapítvány. Budapest, 1999. Sallai János: Egy idejét múlt korszak lenyomata. Hanns Seidel Alapítvány. Budapest, 2012. Gáspár László: A határőrség

Ugyancsak fontos tények, hogy a határőr tisztképzés 1967-től a katonai főiskolai, majd a határrendészeti tisztképzés 1992-től a rendőrtiszti főiskolai felsőoktatásban teret nyert. A Kossuth Lajos Katonai Főiskola és a Rendőrtiszti Főiskola, mint felsőoktatási és tudományos műhelyek nemcsak főiskolai, majd egyetemi tankönyveikkel, jegyzeteikkel és más tansegédleteikkel, hanem a tehetséggondozással, a tudományos diákkörökkel, a doktori képzésben való közvetlen, illetve közvetett részvétellel, a kutató-kidolgozó és innovatív tevékenységgel is gyarapították a „határrendészeti szaktudást”. A hagyományosan magas színvonalú szakmai felkészítést jól erősítette a végrehajtó szolgálatok tapasztalatainak feldolgozása, az elméleti és gyakorlati változások tananyagként való megjelenítése, alkalmazása is.

A határőrizeti vagy határrendészeti szaktudás kiteljesedésének és kiérleltetésének eklatáns bizonyítéka az is, hogy a szakmai képzés permanens fejlesztése ma már nem csak a szakképzésnek és a felsőoktatásnak központi kérdése, hanem a képzés mint a kutatás tárgya rendszeresen és önálló témaként a tudományos közéletben is megjelenik.⁵⁰¹

Érzelmi motiváltság

A schengeni térséghez történő csatlakozás szükségszerű következményeként is beállítható az önálló Határőrség megszűnése, holott ez nem az Európai Unió direktívájaként, hanem első sorban nemzeti belpolitikai, államigazgatási megfontolások okán következett be. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint a határrendészeti/határellenőrzési ismeretek – véleményem szerint – indokolatlanul háttérbe szorulnak, és folytatódik a szakmai műhelyek súlytalanná válása, megszűnése. Tovább nehezíti a folytonosság fenntartását, a határrendészeti szaktudás és értékek megőrzését, hogy az integrációs folyamatban tömegesen elhagyták, illetve, hogy a Rendőrséghez anno átkerültek közül számosan elhagyják a hivatásos pályát, pedig ők jelentették/jelentik a nagy szakmai felkészültséget és gyakorlatot.

A nyugati határ mellett születtem, Szombathelyen. Biztos a fiúk „katonás” szerepfelfogása miatt lettem már az általános iskolában „határőr úttörőgárdista”, majd az ifjú gárdában is a határőr szakalegységben versenyeztem. (Gondolom, egyszer a Polgárőrségnek is megjelennek az ifjúsági tagozatai. Hiszem, hogy értékközvetítő lehet a gyermekek számára a fizikai erőnlétet és szakmai tudást elváró „seregszemle”, és azt is

szervezeti változásai 1945-56 között. Rendvédelem történeti füzetek 2005/13. sz. 50. o.; Ritecz György: Az illegális migráció és az EU csatlakozás hatása a magyar határőrizetre. Doktori (PhD) értekezés. ZMNE Budapest, 2003

⁵⁰¹ Példálódzó jelleggel: Varga János: A Rendőrtiszti Főiskola határrendészeti szakán folyó tisztképzés. Határőrségi Tanulmányok 1998/2. különszáma. Varga János: A határrendészeti tisztképzés evolúciója a Rendőrtiszti Főiskolán. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények VII. Pécs. 2007. 159-166. o. Varga János: A Rendőrtiszti Főiskola hallgatói határrendészeti felkészítésének megújítása az integrált Rendőrség követelményei szerint. Határrendészeti Tanulmányok 2009/3. szám 36-42. o. Kovács Gábor hozzászólása: A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen folyó határőr Tisztképzés jövője a bolognai folyamat tükrében. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények III. Pécs, 2004. Hautzinger Zoltán: A határ-, és idegenrendészeti szaktudás alapelvei. Határrendészeti Tanulmányok 2010/1. különszám 38-40. o. illetve

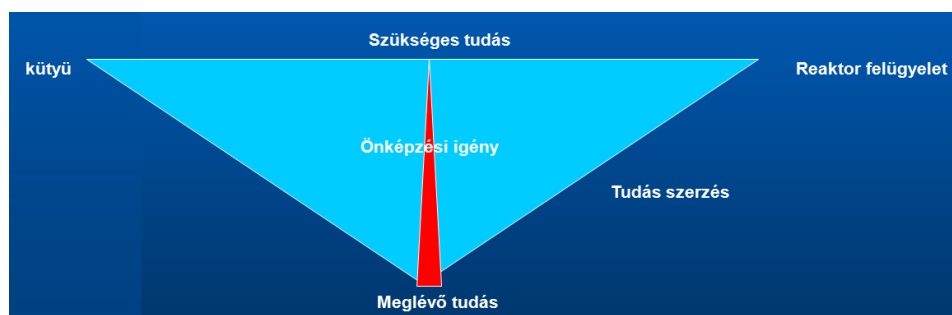
Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A modernkori magyar határrendészet százöt év (MRTT Határrendészeti Tagozat. Budapest, 2013.) kiadványkötetben megjelent munkák közül: Virányi Gergely: Határőrizeti/határrendészeti tisztképzés 1903–1967 (225-243. o.) Fórizs Sándor: A sorállományhoz kapcsolódó határőr tisztképzés végnapjai (245-256. o.) Kovács Gábor: Az alap- és felsőfokú határőr tisztképzés sajátosságai a ZMNE Határőr Tanszéken 2002 és 2008 között (257-273. o.) Beregnyei József: Egy határőr-pedagógus visszaemlékezése a Határőr Kiképző és Továbbképző Intézet beindulására és más kapcsolódó képzési történésekre (291-298. o.)

gondolom, hogy igenis szükséges „utánpótlást” nevelni, hogy elkötelezett és felkészült munkatársaink legyenek a jövőben is.) A Kossuth Lajos Katonai Főiskolán, majd a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem határőr szakos hallgatójaként szereztem a szakmai ismereteimet, és megvallom, azoknak nagy hasznát vettem határrendészeti, majd rendészeti informatikai munkámban is. Eleinte nem tudtam, de legalábbis nem tudatosult bennem, hogy a kezdetektől „élethivatásként” tekintettem a munkámra. (Erre a nagybetűs Élet tanított meg azzal, hogy „eltüntette” a Határőrséget.)

Értelmi motiváltság

Pályámon sokat köszönhetek egykori tanárainknak, akiket csupán azért nem nevesíték, nehogy rangsorolásnak tűnjék, vagy óhatatlanul kifelejtsek bárkit is. Azt hiszem, hogy a határőrizeti szakmai oktatáson túl, a parancsnoki felkészítés, a vezetővé képzés segített legtöbbször. Az „ágyból felkeltve” is felvillannak bennem azok a vezetési elvek, módszerek, eszközök, azok a kompetenciák, amelyek hatékonyan segítettek/segítenek az új és/vagy szokatlan helyzetek megoldásában, a kényszerű pályamódosításban. Említhetem a TIJ (tisztázni, intézkedni, jelenteni) „három jelszavát”. Ugyancsak említhetem a parancsnoki/vezetői munka klasszikus lépéseit is. (Feladattisztázás, időszámvetés, elgondolás, előzetes intézkedések, helyzetértékelés, következtetések, elhatározás, parancs/utasítás/intézkedés, tervezés, szervezés, ellenőrzés, irányítás/beavatkozás etc.) Jól rendszerezett, könnyen tanulható tudást kaptunk, amiért ezekben a sorokban (is) köszönetet mondok egykori tanárainknak, nevelőimnek.

Azt, hogy megtanultam megbecsülni a „megérthető”, „készen kapott” tudást, a számítástechnikának köszönhetem. Először 1982-ben találkoztam a számítógéppel a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatnál. (Kaderász Pétertől tanultam Basic-et a szombathelyi TIT-ben.) Majd a számítógépek térhódításának köszönhetően, a munkaköröm is a számítástechnika (később informatika) felé terelt. A robbanásszerű fejlődésből következően a szükséges tudás is robbanásszerűen növekedett, nem csak mennyiségében, hanem bonyolultságában is. Egyre több területen jelent/jelenik meg az alkalmazott informatika és egyre specializáltabb lesz a tudás, amely a meghatározott környezetben felhasználásra kerül. Véleményem szerint már régen nagyobb a szükséges tudás mennyisége, mint amit önképzéssel meg lehet szerezni. Azaz, aki informatikát akar tanulni, annak specializálódnia kell (például, ahogy az általános orvos képzést követően, az agysebész képzése elválik a belgyógyásztól). A speciális tudást így érdemes iskolarendszerben, rendszerezett tudásként elsajátítani.

1. sz. ábra

Az ábra igyekszik bemutatni, hogy a mindennapi „kütyü”-től az atom reaktort működtető informatikai rendszerig, elég széles spektruma van a szükséges tudásnak. Amit meg szeretnénk tanulni – akár önképzéssel – az mindig kijelöl egy speciálisan szűk tudást, ami elégséges az adott probléma ad-hoc kezeléséhez, de nem elégséges az informatikában, mint rendszerben adódó problémák megoldásához. Ahhoz, hogy a „tudás spektrumában” elégséges ismeretet szerezhessünk, hatékonyan rövid idő alatt, ahhoz meggyőződésem szerint jól rendszerezett, így könnyen elsajátítható „tudás” kell szerezni a lehető legszélesebb spektrumon.

Tapasztalatom szerint a szervezetek informatikai kultúrája nem ismerte fel az informatika specializálódását, így téves alapvetéssel „hite van” abban, hogy „egy informatikus” képes megoldani minden jelentkező igényt vagy problémát akár távközlési, akár számítástechnikai, akár informatikai biztonsági, vagy informatikai jogi kérdés az. A valóság ezzel szemben az, hogy még a számítógépes szakemberekre vonatkozó szervezeti igény is több rétegű, a tudással való rendelkezés szemüvegén keresztül. Szabadjon csak utalnom a processzor architektúrára (RISC, CISC), vagy az operációs rendszer családok különbségeire (Unix, linux, Windows, Macintosh), egyes operációs rendszer fajtáira, verzió különbségeire (Win98SE, vagy Windows Server 2008R2), vagy akár szolgáltatási funkciók különbségeire (grafikus megjelenítés, adatbázis kezelés, hálózati szerver-kliens használat stb.) Szintén az alacsony szintű szervezeti informatikai kultúra következménye, hogy a szervezet az informatikai problémák felvetését, az igénytámasztást és megvalósítást jellemzően „informatikai problémaként” határozza meg. A valóság az én álláspontom szerint azonban az, hogy az informatika a szakterületi tudása birtokában a „hogyan?” (valósítsuk meg) kérdést szabad, hogy megválaszolja, és véletlenül sem szabad rábízni a „mit?” kérdés felvetését és főleg annak megválaszolását. A „mit szeretnénk informatikával megoldani/támogatni?” kérdést mindig az alap- vagy szaktevékenységet végző szervezeti egységnek kell megfogalmaznia, amelyhez az informatika a „hogyan tudom ezt a meglévő informatikai rendszeremhez illeszteni?” választ kell, hogy hozzátegye.

Apropó: az elmúlt 25 év és a következő 50 év

A szomszédos államok európai integrációja (Horvátország 2013. július elsejétől az Európai Unió teljes jogú tagja; Szerbiával várhatóan 2014. január elsejével kezdődnek a csatlakozási tárgyalások), majd a szomszédjaink schengeni térséghez történő későbbi csatlakozása (Románia 2014-ben csatlakozhat-e?) tovább csökkenti a határrendészeti tevékenységek szerepét a Rendőrség feladatrendszerében. A határrendészeti szakismeretekre egyre kisebb lesz az igény, ugyanakkor ezzel ellentétes hatások is megfigyelhetők. Egyik markáns jellemző az illegális migránsok számának drasztikus növekedése. Csak Csongrád megyében 2013 első félévében meghaladta az 5000 főt azoknak a száma, akik szabálysértő módon lépték át az államhatárt. Az előző év azonos időszakában ez a szám még nem érte el az 1800 főt. Nagymértékben befolyásolta az illegális migránsok számának növekedését a Szíriai helyzet. A közel kettő éve dúló polgárháború miatt – egyes becslések szerint – több mint egymillió menekült hagyta el az országot, akik tömegesen vándorolnak az EU felé.

A másik releváns tendencia a világgazdasági válságra és annak hatásaira vezethető vissza. Az EU meghatározó, vezető tagállamai (így különösen Nagy-Britannia, Németország, Franciaország, Olaszország) egyrészt saját belső finanszírozási problémákkal

küzdenek úgy, hogy emellett a dél-európai országok és az euro-zóna országainak pénzügyi válsága is nehezíti az Unió belső megerősödését. Folyamatosan felszínre van az euro-zóna szigorítása vagy szétesése, egyes tagok kizárása, illetve a pénzügyi krízis nyomán az egész Unió léte és reformja. Álláspontom szerint, a jelen helyzetben nem elvetemült gondolat, hogy az EU fő befizetői – saját pénzügyi érdekeik mentén – úgy szigorítják meg az Unió működési kereteit, hogy a schengeni térség tagállamai megváltoznak, esetlegesen akár a nemzeti határok, illetve a vámhatárok újra kiépülnek.

A gondolatmenetem szempontjából végül is mindegy, hogy a decentralizálás, az erővonalak újra gondolásának következményei a következő 5 vagy 50 év viszonylatában jelentkeznek; ami lényeges, az az, hogy a nemzethatárok visszaállítása nemcsak politikai, társadalmi és gazdasági, hanem a határrendészet szempontjából „tudás” alapú problémát is jelent majd.

A folyamatok történelmi léptékek pillanatok alatt zajlanak. Gondoljunk csak el, hogy Horn Gyula és Alois Mock 1989. június 27-én közösen átvágták a „vasfüggönyt”. A „hírre” tömegesen utaztak Német Demokratikus Köztársaság állampolgárai Magyarországra, hogy a „védtelen” határon át, Ausztrián keresztül az NSZK-ba szökjenek. A Páneurópai piknik 1989. augusztus 19-én robbanásszerű változásokat hozott a kétpólusú világban. A magyar Kormány 1989. szeptember 11-én megnyitotta a határokat az NDK-s turisták előtt. Szűrös Mátyás kikiáltja a harmadik Magyar Köztársaságot 1989. október 23-án; ezzel megtörténik a politikai rendszerváltás és kezdetét veszi egy lényegesen bonyolultabb gazdasági és hosszadalmasabb, máig tartó társadalmi rendszerváltás. A „berlini fal” 1989. november 09-én leomlik. Gorbacsov 1989. november 13-án kijelenti, hogy a német egyesítés belügy. A „két Németország” egyesítése 1990. augusztus 31-re megvalósul, valamint több, korábbi szocialista kelet-közép-európai ország is köztársasággá alakul (így például. 1989. december 29-től Románia és Csehszlovákia is).

A történelmi folyamatot csak annak sebessége okán villantottam fel. Nem akarok párhuzamot vonni, csak a figyelmet szeretném felhívni arra, hogy érdemes lehet (és kell is) előre felkészülni a ma még elképzelhetetlen tárgyú és sebességű változásokra. Látni olyan folyamatokat az Európai Unió „háza táján” amelyek euro-szkepticizmus nélkül is elvezethetnek a nemzetállamok határellenőrzésének visszaállításáig. S ha ez realitásként is azonosítható, akkor érdemes lehet a ma még rendszerezhető határrendészeti tudást rendszerezni is. Milyen folyamatok láthatóak az Európai Unióban? Csupán néhány szalagcím az elmúlt hónapokból:

- Megvonhatja-e az EU valamely tagállamától a tagságot? Ki lehet-e lépni az unióból?⁵⁰²
- Drága multság kilépni az EU-ból.⁵⁰³
- Súlyos a helyzet, „szétrobban” az euro, felbomlik az EU.⁵⁰⁴
- Öt éven belül felbomlik az EU?⁵⁰⁵

⁵⁰² http://www.euvonal.hu/index.php?op=kerdesvalasz_reszletes&kerdes_valasz_id=1447 (letöltés ideje: 2013.08.21.)

⁵⁰³ http://index.hu/kulfold/2013/05/20/draga_multság_kilepni_az_eu-bol/ (letöltés ideje: 2013.08.21.)

⁵⁰⁴ <http://www.hir24.hu/gazdasag/2011/12/08/sulyos-a-helyzet-szetrobban-az-euro-felbomlik-az-eu/> (letöltés ideje: 2013.08.21.)

⁵⁰⁵ [http://blog.xfree.hu/myblog.tvn?SID=&pid=101413&n=lambert&blog_cim=Öt éven belül felbomlik az EU](http://blog.xfree.hu/myblog.tvn?SID=&pid=101413&n=lambert&blog_cim=Öt%20%C3%A9ven%20bel%C3%BCl%20felbomlik%20az%20EU) (letöltés ideje: 2013.08.21.)

Visszaulva, a rendszerezés szempontjából is mindegy, hogy valós kockázat-e az Unió felbomlása, vagy, hogy az hány év múlva következik be? Ha az állam szuverenitásának szempontjából közelítjük meg a határrendészeti szaktudás megőrizhetőségének kérdését és megőrzésének szükségességét, akkor még időben vagyunk cselekedni a tudás elvesztése ellen. Ma még „köztünk élnek” azok, akik, ha bekövetkezne a változás, azonnali megoldásokat, módszereket tudnak ajánlani, alrendszerekből képesek rendszert (Határőrséget) építeni, birtokolják a megfelelő „tudást”. Képesek az állam igazgatásának nagyobb rendszereivel (közigazgatás, rendészet, honvédelem) harmonikusan kialakítani a működést. Legyen szó napi, rutinszerű működési feltételekről, vagy attól eltérő viszonyokról (értsd: az Alaptörvény szerinti rendkívüli állapot, szükségállapot, megelőző védelmi helyzet, váratlan támadás, vagy veszélyhelyzeti működés).

Az „idő vasfoga” óhatatlanul felemészti a szakmai tudást, nemcsak a felejtés, hanem a környezeti változások okán is. Ha a szervezet nem tud válaszokat adni a környezeti hatásokra (erőforrás hiányában, értékrendjének változása miatt, fókuszainak, erővonalainak mentén stb.), akkor a tudás elavul, hiányossá válik, így használhatatlanná silányul.

Tanulmányommal nem kívántam többet tenni, mint felhívni a figyelmet arra, hogy a Határőrség, mint önálló szervezet egykori személyi állományának „tudása” ma még rendelkezésre áll. A szaktudás kutatható, „leporolható”, kimenekíthető, rendszerezhető, oktatható, elemezhető, értékelhető és fejleszhető. Érdemesnek tartom élni a ma lehetőségével, hogy holnap – amikor szükség lehet rá – a határrendészeti szaktudás rendelkezésre álljon.

A „lajstrom” mint ötlet

A témafelvetésem – remélem – több lehet, mint ötlet. Élve a világháló eredményeivel, meggyőződésem szerint alacsony ráfordítással ki lehet alakítani egy olyan virtuális könyvtárat, amely gyűjti, lajstromozza, kartotékolja a határrendészeti tudást. Meghatározhatóak azok a tulajdonságok, amelyek egyszerűsíthetik a rendszerezést, és szükség esetén biztosíthatják az ismeret egyszerű és gyors elérhetőségét. Talán lehetőség is teremthető a tudás elhelyezése mellett a tudás birtokosának elérésére a virtuális térben (e-mail, chat, fórum, levelező lista etc.), vagy a megfelelő struktúra és ellenőrzési rendszer rögzítése mellett, talán az „önfeltöltés” is megteremthető.

A figyelemfelhívásom nemcsak a közönségnek, hanem a döntéshozóknak is szól. Igazából „felkérés a keringőre” a tudományos közösség tagjai számára egy hosszabb távú, többszereplős szekunder kutatási feladat elvégzésére, akár támogatás-nyújtás, akár pályázatként való megvalósítás érdekében.

Tekintettel az „ötletre”, nem áll rendelkezésemre kellően kiérlelt tudományos probléma-megfogalmazás, célkijelölés; hipotéziseket sem alkottam, ezek mind tárgyai kell legyenek a jövő munkáinak. Tapasztalataim alapján azonban javaslatot tennék a rendszerezés lehetséges módozataira. Egy olyan, internet-technológián alapuló megoldással számolok, amely több szempont szerinti rendszerezést és rendszertechnológiai szinten támogatott relációkat biztosít. Biztosítja a meglévő tudás elhelyezhetőségét, publikálását, és ezzel egyidejűleg megmutatja a hiányzó láncszemeket is, amelyek újabb kutatási területeket, témákat jelenthetnek. Néhány csoportosíthatósági szempont, csupán példálódzó jelleggel.

1. Az adott korszaknak a határ őrzésére vonatkozó (jog)szabályozási rendje, az ebből következő alapfeladatok szerinti értékeléssel:
 - gyepűrendszer,⁵⁰⁶
 - végvárakkal megvalósított határvédelem,
 - Magyarország határai a karlócai békeszerződéstől,
 - a dualista állam határőrizete,
 - Magyarország határai a trianoni békeszerződéstől,
 - Magyarország terület- és határváltozásai az 1930-as évektől,
 - határőrizet a két világháború között.

2. A jogszabály szerinti alap- és szaktevékenységek rendszere:
 - a határrendőrség felállításáról az 1903. évi VIII. törvénycikk rendelkezik, majd a belügyminiszter 91000/1905. (XII.29.) B.M. szám alatti körrendelete:⁵⁰⁷
 - A határon átkelők figyelemmel kísérése, a határ mentén felmerülő, államrendészeti szempontból fontosabb mozzanatokról és eseményekről tájékozásszerzés és az illetékes hatóságokkal való közlése. A cél: megakadályozni az állam biztonságának és nyugalmanak megzavarását.
 - A külföldiek bejelentésére és lakhatására vonatkozó szabályok végrehajtása.
 - A kémkedés megakadályozása, esetleg a kémeknek letartóztatása. A gyanús egyéneket figyelemmel kell kísérni, kilétüket megállapítani, szükség esetén letartóztatni és az illetékes ügyészségnek, bíróságnak átadni. Szintén figyelemmel kell kísérni a postagalambok behozatalát, a velük végzett gyakorlatokat, a külföldről érkező léghajók utasait, a drótnélküli táviratozást, az optikai távjelzéseket, az erődítményekről fényképet, rajzot készítőket.
 - A hadtestparancsnoksággal a határszéli rendőrkapitányságok közvetlenül, a kirendeltségek a kapitányságok útján érintkezettek, a katonailag fontos események bejelentése végett.
 - A szomszéd állam lakói részéről személyek és tárgyak ellen jöhető erőszak meggátlása, különösen pedig katonai védművek, az ország határának megjelölésére szolgáló határjelek, jelzők, katonai vagy polgári hatóság által felállított földmérési jelek megrongálásának, megsemmisítésének, vagy megváltoztatásának megakadályozása és feljelentése.
 - Kiltott, rendőrileg kifogás alá eső és magukat igazolni nem tudó gyanús egyéneknek az állam területére belépésben való megakadályozása. Cél, hogy az államra veszélyes elemek az ország területére be ne léphessenek. Az intézkedések során kiváló tapintattal kell eljárni.
 - Nyomozott vagy valamely büntetendő cselekménnyel gyanúsított, s a törvények vagy a fennálló szabályok értelmében előzetesen letartóztatható egyéneknek a határszélen való letartóztatása. Kiemelt feladat a körözött személyek elfogása, illetőleg annak megakadályozása, hogy érintettek a büntető igazságszolgáltatás elől külföldre meneküljenek. A végrehajtás érdekében megfelelő nyilvántartásokat kell vezetni.
 - Fegyverek, lőszeres és hadiszerek ki- vagy bevitelének ellenőrzése, valamint tilalom esetén ilyenek és más tárgyak kivitelének és behozatalának

⁵⁰⁶ Sallai János: Az államhatárok. Változó Világ 58. Press Publica. Budapest, 2004. c. kötete alapján

⁵⁰⁷ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hat%C3%A1rrend%C5%91rs%C3%A9g>

- megakadályozása. A fegyverek határon történő átviteléhez belügyminiszteri engedély szükséges, de bizonyos mennyiség esetében e jogkört leadhatja a határszéli rendőrkapitányságoknak. Ez békeidőszakra vonatkozóan – hadi fegyverek kivételével – meg is történt.
- Hadköteles egyének kiszökésének megakadályozása stb...
 - A Magyar Népköztársaság államhatárának őrizetéről szóló 40/1974. (XI.1.) MT rendelet:
 - államhatár őrzése,
 - jogellenes átlépésének megakadályozása,
 - a határforgalom ellenőrzése,
 - a határrend fenntartása.
 - A határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény:
 - a Határőrség államhatár-védelmi tevékenységei,
 - a Határőrség rendészeti tevékenységei,
 - a Határőrség bűnüldözési feladatai.
 - A külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló 1993. évi LXXXVI. törvény:
 - a Határőrség idegenrendészeti tevékenysége.
3. A működéssel kapcsolatos, minisztériumi és testületi belső normák, dokumentumok
 4. Az alap- és szaktevékenységek változásai
 5. Szervezeti és diszlokáció-változások
 6. Erő és eszköz-adatok
 7. Rendszeresített felszerelések
 8. Arcképcsarnok
 9. Felvétel, elbocsátás, oktatás, továbbképzés
 10. Tananyagok
 11. Sajtótermékek, sajtófigyelő

Természetesen a fenti csoportosítás csupán egy javasolt váz, ami kiegészíthető, sőt, ki is kell egészíteni. A lajstrom kidolgozása során a forrás-megjelölés, a szerző és a publikáció azonosítása is megtörténik, minimálisan a szerző és mű azonosíthatóságának biztosításával, a megjelenés adataival, elektronikus példány elérhetőségével (amennyiben a szerzői nyilatkozat rendelkezésre áll).

Az így képzett adatbázis több tudományos célt is megvalósít. Egyrészt forrást biztosíthat a kutató és az oktatómunkához, háttéranyagot biztosíthat a szakmai elemzésekhez és értékelésekhez, valamint fórumot teremt a tudományos közösség és a közönség interakcióihoz, példát mutathat más szakterületi tudás feldolgozásához.

A megvalósítás elvi előkészítése mellett a működtetéssel, publikálással kapcsolatos megvalósítást, a működtetés feladatait és költségeit is fel kell mérni, forrásokat kell teremteni. Nem többet és nem kevesebbet szerettem volna, mint figyelemfelhívással élni és informatikai tudásomat a határrendészeti tudás összegyűjtéséhez felajánlani!